

Istanbul Teknik Üniversitesi – Mimarlık Bölümü
MIM 312 - Mimari Proje VI, 21866
Ders Programı | 2020-2021 Bahar Yarıyılı

Dersin Günü ve Saati: Pazartesi-Perşembe 13.30-17.30
Derslik: Zoom / Çevrimiçi
Dersin Kredisi: 5 (AKTS 8)
Dersin Web Sayfası:

Dersin Yürütücüsü: Prof. Dr. Gülçin Pulat Gökmen
e-posta: ggokmen@itu.edu.tr
Ofis no: 223/A

Dersin Asistanı: Araş. Gör. Erenalp Büyüktopcu
e-posta: erenalpbuyuktopcu@gmail.com
Ofis no: 225/G

Proje Konusunun Tanımı

Bu yarıyılıda proje ana teması “Tekstil Endüstrisinde Techne ve Tektonik; Emek(çi) ve Moda Olguları Üzerinden ‘Üretim/Tüketim Döngüsünü Yeniden Düşünmek’” olarak belirlenmiştir. Ana tema ile birlikte irdelenecek kavramlar yerel ve global ölçeklerde endüstrileşme ve toplum; tekstil endüstrisine etkileri üzerinden antroposen sürecin etkileri ve post-antroposen gelişmeler; emek yoğun üretim süreçleri, hak arayışları ile emekçi/işveren ilişkileri; geleneksel/çağdaş-yenilikçi malzeme, üretim ve ürünler arakesitinden dokumacılık; mimari tektoniği, materyal ve strüktür potansiyelleri üzerinden endüstriyel yapılar olarak sıralanmaktadır. İstanbul’da Kemerburgaz-Cendere Yolu güzergahındaki çeşitli noktalarda gerçekleştirilecek projenin program odağını, analog/dijital tüm safhalarıyla tekstil üretim alanı, emekçilerin zorunlu ve sosyal ihtiyaçlarını karşılayacak çeşitli donatılar, açık/yarı açık alanlar ile araştırma-geliştirme, sergileme, arşiv fonksiyonları üzerinden bir moda(!) merkezi oluşturacaktır. Belirtilen işlevler; projenin kamusal niteliğini oluşturmak ve halkla etkileşimli ilişkilerini tarif etmek açılarından da projeye eklenenecektir.

Ayrıca, personelleri, ziyaretçileri ve yapılarla etkileşenleri ile mimari tasarım sürecinin tüm aktörleri, ‘strüktür ve materyalitenin doğası ile potansiyelleri’ üzerinden yeniden irdelenecektir. Strüktürel sistem ve yapısal malzemelere dair kültürün keşfi, ilişkileri yeniden kurgulayacak biçimde tariflendirilmesi, sosyal, kültürel ve yapısal sürdürülebilirliğin yaratıcı yöntemlerini irdelemek ise yarıyılın materyalite ve sisteme yönelik araştırma odağını tariflemektedir. Yarıyılın amaçlarına uygun mimari tasarım araştırmalarının yapılması ve mekansal çözümlerin geliştirilmesi, form-fonksiyon-konstrüksiyon tartışmalarının ve ekoloji ekseninde sosyal, kültürel, estetik irdemelerin gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

Proje Stüdyosunun Yapısı ve Planı Ders Planı

HAFTA	TARİH	KONU
1	01.03	Konuların verilmesi, İlk stüdyo çalışması, okumalar
1	04.03	Kuramsal araştırmalar; seminer /yer, kentsel durum, bağlam ve ilişkiler analizi, okumalar
2	08.03	Kuramsal araştırmalar; kavramsal model ve tasarım çalışmaları (charette), okumalar
2	11.03	Kuramsal araştırmalar; kavramsal model ve tasarım çalışmaları (charette), okumalar
3	15.03	Kuramsal araştırmalar sunumu, açık jüri, analizler ve tasarımlar üzerinden tartışma
3	18.03	Kavramsal tasarım çalışmaları, kentsel durum, bağlam ve ilişkiler analizi, film yapımı, okumalar
4	22.03	Alana ilişkin tasarım çalışmaları, ilk fikirler, kavramlar, diyagramlar, analizler, arazi modeli, öğrenci sunumları (Pecha Kucha)
4	25.03	Ön tasarım çalışmaları- stüdyo çalışması: kavramsal model yapımı, öğrenci sunumları
5	29.03	Mimari tasarım geliştirme çalışmaları- program ve senaryo geliştirme, - yaşantı ölçekleri (storyboard), okumalar
5	01.04	Mimari tasarım geliştirme çalışmaları- form çalışmaları, program ve senaryo geliştirme- öğrenci sunumları (storyboard)
6	05.04	Mimari tasarım geliştirme çalışmaları- form çalışmaları, ölçekli model ile araştırma, seminer
6	08.04	Mimari tasarım geliştirme çalışmaları- işlev-mekan örgütlenmesi üzerine çalışma, yaşantı ölçekleri
7	12.04	Mimari tasarım geliştirme çalışmaları- işlev-mekan örgütlenmesi üzerine çalışma, yaşantı ölçekleri
7	15.04	Ara teslim ve Jüri- iki ve üç boyutlu çizim ve modeller üzerinde tartışma ve değerlendirme
8	19.04	Workshop
8	22.04	Mimari tasarım geliştirme çalışmaları- işlev-mekan ilişkisi, yaşantı ölçekleri sunumları
9	26.04	Mimari tasarım geliştirme çalışmaları- işlev-mekan ilişkisi, yaşantı ölçekleri sunumları
9	29.04	Mimari tasarım geliştirme çalışmaları- işlev-mekan ilişkisi, yaşam anları, karşılaşmalar, atmosfer
10	03.05	Eskiz çalışması
10	06.05	Mimari tasarım çalışmaları- Mekan kurgusu üzerine düşünmek
11	10.05	Mimari tasarım çalışmaları- Mekan kurgusu üzerine düşünmek
11	13.05	Resmi Tatil
12	17.05	Mimari tasarım çalışmaları- İç /dış mekan ilişkileri araştırmaları çevre düzeni çalışmaları
12	20.05	Mimari tasarım çalışmaları- İç /dış mekan ilişkileri araştırmaları çevre düzeni çalışmaları
13	24.05	Mimari tasarım çalışmaları-yapısal sistem araştırma ve tartışma-seminer
13	27.05	Mimari tasarım çalışmaları-yapısal sistem araştırma ve tartışma
14	31.05	Mimari tasarım çalışmaları- Mekan kurgusu üzerine düşünmek, yaşantı detayları
14	03.06	Açık jüri; tüm çalışmalar üzerinden tartışma, değerlendirme
15	07.06	Mimari tasarım temsil araştırması
15	10.06	Mimari tasarım temsil araştırması

Konularında uzman davetli konuşmacılar tarafından stüdyo çalışmalarını destekleyici seminerler verilecek; workshop, charette, pecha kucha gibi paralel çalışmalar yürütülecektir.

Önerilen Kaynaklar

- >>> A Verso Report (2017), The Right to the City, Verso, London, United Kingdom.
- >>> Arendt, Hannah (1994), İnsanlık Durumu, İletişim Yayınları, İstanbul
- >>> Arendt, Hannah (1994), Geçmişle Gelecek Arasında: Siyasi Düşünce Konulu Altı Deneme, İletişim Yayınları, İstanbul
- >>> Bozdoğan, Sibel (2001), Modernizm ve Ulusun İnşası: Erken Cumhuriyet Döneminde Mimari Kültür, Metis Yayınları, İstanbul
- >>> Colomina, Beatriz (2011), Mahremiyet ve Kamusalılık, Metis Yayıncılık, İstanbul
- >>> Harvey, David (2003), Sosyal Adalet ve Şehir, Metis Yayınları, İstanbul
- >>> Keyder, Çağlar (2000), İstanbul: Küresel ile Yerel Arasında, Metis Yayınları, İstanbul
- >>> Koolhaas, Rem, (1994), Delirious New York: A Retroactive Manifesto for Manhattan, The Monacelli Press, New York
- >>> Lambert, Leopold (2013), Occupy Wall Street, The Funambulist + Punctum Books, New York
- >>> Lefebvre, Henry (2012), Gündelik Hayatın Eleştirisi 1-3, Sel Yayıncılık, İstanbul
- >>> Lefebvre, Henry (2015), Mekanın Üretimi, Sel Yayıncılık, İstanbul
- >>> Lefebvre, Henry (2016), Şehir Hakkı, Sel Yayıncılık, İstanbul
- >>> Loos, Adolf (2017), Mimarlık Üzerine, Janus Yayıncılık, İstanbul
- >>> McGuirk, Justin (2014), Radical Cities: Across Latin America in Search of a New Architecture, Verso, London, United Kingdom.
- >>> Perce, George (2016), Mekan Feşmeken, Everest Yayınları, İstanbul
- >>> Stavrides, Stavros (2018), Müşterek Mekan, Sel Yayıncılık, İstanbul
- >>> Tanyeli, Uğur (2017), Yıkarak Yapmak: Anarşist Bir Mimarlık Kuramı İçin Altılık, Metis Yayıncılık, İstanbul
- >>> Tschumi, Bernard (1994), The Manhattan Transcripts, Academy Editions, London
- >>> Yürekli, Hülya; Yürekli, Ferhan, (2004), Mimarlık: Bir Entelektüel Enerji Alanı, Yem Yayınları, İstanbul
- >>> Aitchison, Mathew (2016), The Architecture of Industry: Changing Paradigms in Industrial Building and Planning, Routledge, London
- >>> Arıtan, Özlem (2009), "Sümerbank Yerleşkeleri: Cumhuriyet Modernleşmesi'nin İdeolojik Varyasyonlarına İlişkin Bir Okuma", Fabrika'da Barınmak, Erken Cumhuriyet Dönemi'nde Türkiye'de İşçi Konutları, Ali Cengizkan (der.), Ankara: Arkadaş, s. 177-214
- >>> Asiliskender, Burak (2002), Cumhuriyet'in İlk Yıllarında Mimaride 'Modern' Kimlik Arayışı; Sümerbank Kayseri Bez Fabrikası Örneği, Yüksek Lisans tezi, İstanbul: İTÜ FBE.
- >>> Cassidy, Tracy; Sarah Kettley (2016), "Fashion Design." The Bloomsbury Encyclopedia of Design 2, Bloomsbury Academic, London, s. 5-11
- >>> Eren, Ali Asgar; Tuna, Serkan (2018), Birinci Sanayi Planı Kapsamında Kurulan Sümerbank Dokuma Fabrikalarında Beslenme, Giyim, Kreş ve Okul Olanakları (1935-1950), Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi Sayı: 63, Güz 2018, s. 165-202
- >>> Gezer, Hale (2008), Üretim Alanında Tekstil ve Mimari Arasındaki Etkileşim, İstanbul Ticaret Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi Yıl:7 Sayı:13 Bahar 2008/1 s.21-49
- >>> Himam, Dilek; Pasin, Burak (2011), Designing a National Uniform(ity): The Culture of Sümerbank within the Context of the Turkish Nation-State Project, Journal of Design History Vol. 24 No. 2, s. 157-170
- >>> Kettley, Sarah (2016), "Textile Design." The Bloomsbury Encyclopedia of Design 3, Bloomsbury Academic, London, s. 315-318
- >>> Krüger, Sylvie (2009), Textile Architecture, Jovis, Berlin

- >>> Loschek, Ingrid (2009), "When Is Fashion Design?", When Clothes Become Fashion: Design and Innovation Systems, Berg Publishers, Oxford, s. 173–204
- >>> Mete, Berk (2018), Kazova İşçilerinin Özyönetim Deneyimi: Diren Kazova Kooperatifi ve Özgür Kazova Tekstil Kolektifi, Tarih ve Uygarlık İstanbul Dergisi, Sayı 11, Kasım 2018, s. 184-203
- >>> Oral, Elif Özlem (2003), "Bursa'daki İpek Fabrikaları ve İpekçilikle İlgili Endüstri Mirasının Korunması", Doktora tezi, İstanbul: İTÜ FBE
- >>> Reiser, Jesse; Umemoto, Nanako (2006), Atlas of Novel Tectonics, Princeton Architectural Press, New York
- >>> Schneiderman, Deborah; Winton, Alexa Griffith (2020), Textile technology and design : from interior space to outer space (eds.), Bloomsbury Academic, New York
- >>> Tuna, Serkan (2009), Türkiye'de Devlet İşletmeciliği ve Sümerbank-(Dünya Ekonomik Krizine Bir Cevap mı? 1932-1939), Derlem Yayınları, İstanbul
- >>> Zimmerman, Claire (2017), Albert Kahn in the Second Industrial Revolution, AA Files, No:75, s. 28-45

Proje Stüdyosu Değerlendirme Kriterleri

Stüdyoya % 80 katılım resmi bir ders koşuludur.

Öğrencinin stüdyonun amaçladığı

- stüdyo kültürüne katılım ve kişisel ve özgün katkıda bulunulması, diğer öğrencilerle işbirliği yapabilmesi,
- araştırma ve eleştirel düşünme becerileri kazandırılması,
- tasarımda alternatifler üretme, deneyerek öğrenme, bütüncül ve çok yönlü tasarım becerisinin geliştirilmesi,
- program, bağlam, mekansal ve yapısal niteliklerin tasarım kararlarına yansıtılmasında beklenen yeterlilik
- geliştirdiği tasarımını anlatmaya yönelik çeşitli ve zengin temsil becerilerinin geliştirilmesi.

şeklinde özetlenebilecek birikim ve becerileri kazanması hedeflenmekte; stüdyoya ve jüriye % 100 aktif katılımı değerlendirmelerde dikkate alınacaktır.

Ön proje, hazırlık çalışmaları / destekleyici çalışmalar %40

Ana proje, dönem içinde yapılan tüm çalışmalar (stüdyo sürecine ve jüriye aktif katılım, araştırma, okuma, sunum, günlük ve haftalık atölye çalışmaları) %60

Katkıda Bulunacaklar

Davet edilecek kişiler dönem başında açıklanacaktır.